

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 14. octobar 2013. god.
Br.ref.:RK479/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI25/13

Podnosilac

Qazim Dragusha

**Zahtev za razmatranje parničnog postupka koji stoji nerešen pred
Opštinskim sudom u Prištini C. br. 358/08 (odugovlačenje postupka)**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Qazim Dragusha iz Prištine, zastupljen od strane Bejtusha Isufija, advokata iz Prištine. Podnosilac zahteva je jedini vlasnik NTPN 'Extradragusha', privatnog preduzeća.

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva podnetog Ustavnom sudu (Sud) je navedena neopravdana dužina trajanja parničnog postupka pokrenutog od strane NTPN 'Extradragusha' 2001. godine pred Opštinskim sudom u Prištini.

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava; članovima 46, 47, 48. i 49. Zakona i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

4. Dana 1. marta 2013. god., zastupnik podnosioca Bejtush Isufi, advokat iz Prištine, podneo je zahtev Sudu.
5. Dana 22. marta 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.
6. Dana 3. aprila 2013. god., Sud je obavestio lično podnosioca da je zahtev zaveden u Sudu. Istim dopisom, od podnosioca zahteva se tražilo da podnese Sudu dodatne dokumente u prilog zahtevu, uključujući sve odluke sudova. Sud je takođe tražio da se podnese pismeno punomoćje da je g. Bejtush Isufi ovlašćeni zastupnik podnosioca zahteva pred Ustavnim sudom.
7. Takođe, 3. aprila 2013. god., Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini u vezi sa zahtevom i tražio je da podnese kopiju potvrde o dostavi, koja pokazuje datum kada je odluka Opštinskog suda u Prištini C. br. 358/08 od 6. aprila 2012. god., uručena podnosiocu zahteva.
8. Dana 17. aprila 2013. god., g. Bejtush Isufi je podneo Sudu kopiju punomoćja datog od strane podnosioca zahteva.
9. Pored punomoćja, samo su dva dokumenta, odnosno odluka Okružnog suda u Prištini Ac. br. 699/2005 od 26. februara 2008. god. i odluka Opštinskog suda Prištini C. br. 358/09 od 6. aprila 2012. god., priložena pismenom podnesku.
10. Dana 30. aprila 2013. god., Osnovni sud u Prištini je obavestio Sud da je parnični predmet C. br. 358/08 dostavljen Osnovnom sudu u Prištini, ogranku u Podujevu dana 1. marta 2013. god.
11. Štaviše, dana 8. maja 2013. god., Sud je primio dopis od Osnovnog suda u Prištini, ogranka u Podujevu. Ovim dopisom, Sud je obavešten da je ogranak u Podujevu primio parnični predmet C. br. 358/08 od Osnovnog suda u Prištini dana 6. marta 2013. god. i da je predmet upisan pod novim brojem C 98/13.

12. Takođe, ogranak u Podujevu Osnovnog suda u Prištini je dostavio Sudu kopiju potvrde o dostavi, pokazujući da je odluka Opštinskog suda u Prištini C. br. 358/08 od 6. aprila 2012. god., uručena podnosiocu zahteva 10. maja 2012. god.
13. Dana 9. septembra 2013. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Činjenice slučaja

14. Prema navodima podnosioca zahteva, dana 11. januara 2001. god., preduzeće NTPN Extradragusha je podnelo tužbu Opštinskom sudu u Prištini tražeći, *između ostalog*, priznavanje njegovog prava kao suvlasnika površine od 55 % nepokretnosti (koja se sastoji od 72 poslovna prostora) u tržišnom centru "Urimi" koji se nalazi u Podujevu.
15. Mada podnosilac zahteva nije podneo Sudu kopiju, izgleda da je 19. oktobra 2004. god., Opštinski sud u Prištini doneo odluku C br. 18/2001 i proglasio sebe teritorijalno nenadležnim za razmatranje tužbe Extradragusha od 2001. godine.
16. Neodređenog dana, Extradragusha je podneo žalbu protiv odluke o teritorijalnoj nenadležnosti Opštinskog suda u Prištini Okružnom sudu u Prištini. Sud nije primio kopiju te žalbe.
17. Dana 26. februara 2008. god., Okružni sud u Prištini je doneo odluku Ac. br. 699/2005 i poništio odluku C. br. 18/2001 od 19. oktobra 2004. god., vraćajući predmet prvostepenom sudu. U obrazloženju presude Okružnog suda je navedeno da je Opštinski sud zasnovao svoju odluku o teritorijalnoj nenadležnosti na činjenici da je tužena stranka građanin Podujeva. Međutim, Okružni sud je našao da *"žalbeno rešenje nije pravilno i zakonito, jer je u članu 9. Ugovora o obavljanju poslova u prostorijama... predviđeno je da u slučaju sudskog spora, teritorijalno nadležan sud bude Opštinski sud u Prištini."* Kao posledica toga, Okružni sud je naveo da *"prvostepeni sud će u ponovnom postupku delovati prema primedbama..."*
18. Dana 6. aprila 2012. god., Opštinski sud u Prištini je doneo odluku C br. 358/08 i ponovo se proglasio teritorijalno nenadležnim da odlučuje o predmetu Extradragusha. Opštinski sud je naveo da će nakon pravosnažnosti odluke, ovaj predmet sa svim spisima predmeta biti dostavljen Opštinskom sudu u Podujevu, sud koji je teritorijalno nadležan za ovaj predmet.
19. U obrazloženju, Opštinski sud se poziva na obrazloženje Okružnog suda u Prištini, a posebno na član 9. Ugovora o obavljanju poslova, ali je dodao da u parničnom predmetu Extradragusha treba da se primene relevantne odredbe Zakona o parničnom postupku (ZPP). Konkretno, Opštinski sud se poziva na član 41.1. ZPP prema kome *"za suđenje u vezi sa vlasništvom i ostala stvarna prava o nepokretnim stvarima, u sporovima zbog ometanja posedovanja nad nepokretnim stvarima, kao i u sporovima u odnosu na davanje nekretnine u*

zakup, ili ugovora o korišćenju stanova ili poslovnih prostora, isključivo je nadležnost suda na čijoj se teritoriji nalazi nekretnina."

20. Opštinski sud u Prištini je dalje obrazložio da u skladu sa članom 66.1. ZPP, "*Ukoliko zakonom nije utvrđena ekskluzivna mesna nadležnost suda o konkretnoj stvari, stranke se mogu dogovoriti da u prvom stepenu sudi sud koji nema mesnu nadležnost, pod uslovom da ovaj sud bude stvarne nadležnosti.*" Konačno, Opštinski sud je zaključio da prema članu 3.3. ZPP "*Sud neće usvojiti raspoloženje stranka koje su u suprotnosti:...b) sa zakonskim odredbama...*"

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva navodi u zahtevu, a posebno u pismenom podnesku od 17. aprila 2013. god., sledeće "*Prošlo je više od 12 godina, a sudovi još uvek nisu rešili pitanje nadležnosti za razmatranje i odlučivanje u vezi sa ovim predmetom. Prošlo je skoro godinu dana, a da predmet još uvek nije stigao Osnovnom sudu u Prištini - ogranak u Podujevu. Prošlo je više od 12 godina, a razmatranje predmeta o meritumu još uvek nije počelo, pa čak nijedna sednica nije zakazana... Čak i Qazim Dragusha ima pravo na pravično suđenje u vezi sa predmetom pod brojem C. br. 358/2008.*"
22. Podnosilac zahteva tvrdi kako u zahtevu tako i u pismenom podnesku od 17. aprila 2013. god., da je u periodu od 2008. do 2012. god., dostavio mnogo dopisa Opštinskom sudu u Prištini, urgencije za razmatranja predmeta. Međutim, Sud nije primio nijedan dopis.
23. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva tvrdi da je izvršena povreda članova 22. i 31. Ustava, kao i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.
24. Podnosilac zahteva predlaže Sudu "*da proglasi zahtev prihvatljivim i da utvrdi da je izvršena povreda člana 12. Ustava Republike Kosovo i člana 6. Evropske konvencije za ljudska prava i da odredi određenu sumu novca u ime nadoknade štete.*"

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovníkom o radu.
26. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. (1) Ustava, koji navodi da:
- "Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".*
27. Sud na samom početku primećuje da je, kako u zahtevu tako i u pismenom podnesku od 17. aprila 2013. god., jasno navedeno da je podnosilac zahteva u

postupku pred Ustavnim sudom Qazim Dragusha, a ne preduzeće Extradragusha, tužilac u parničnom postupku koji je predmet zahteva.

28. Sud bi hteo da podseti da prema članu 21.4. Ustava "*Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.*" (vidi takođe rešenje u predmetu br. KI. 41/09 AAB-RIIVEST Univerzitet, od 27. januara 2010. god.).
29. Sud podseća da izraz "žrtva" u članu 34. Konvencije označava lica koje je direktno dotaknuto delovanjem ili nedelovanjem koje je na razmatranju (vidi slučaj *Eckle protiv Nemačke*, EKLJP presuda od 15. jula 1982. god., serija A br. 51, p. 30, stav 66). Sud dalje podseća da će se bez obzira na pravni subjektivitet preduzeća, što se tiče pitanja direktno dotaknuto „lice“, opravdati samo u izuzetnim okolnostima, a posebno gde se na jasan način utvrđuje da je nemoguće da se preduzeće obrati Sudu preko uspostavljenih organa prema svojim osnivačkim članovima ili – u slučaju likvidacije ili stečaja – preko svojih likvidatora ili administratora u stečaju (vidi slučaj *Agrotexim i drugi protiv Grčke*, ESLJP presuda od 24. oktobra 1995. god., serija A br. 330, p. 25, stav 66).
30. Sud primećuje da je podnosilac zahteva jedini vlasnik preduzeća Extradragusha i ima, dakle, direktan lični interes u predmetu zahteva (vidi: *G.J. protiv Luksemburga*, br. 21156.93 stav 24, 26. oktobar 2000. god.).
31. Stoga, Sud nalazi da u okolnostima ovog predmeta, podnosilac zahteva može tvrditi da je žrtva navodnih povreda Konvencije koja dotiču prava Extradragusha.

Pitanje navoda o nerazumno dugom trajanju parničnog postupka pred Opštinskim sudom u Prištini

32. Za potrebe postupka pred Ustavnim sudom, Sud primećuje da je parnični postupak na koji se podnosilac zahteva žali počeo 11. januara 2001. god. Međutim, period koji spada u nadležnost Suda počinje 15. juna 2008. god., kada je Ustav stupio na snagu (vidi, *mutatis mutandis*, Horvat protiv Hrvatske, br. 51585/89 stav 50, EKLJP - 2001-VIII). Postupak pred Opštinskim sudom u Prištini na koji se podnosilac zahteva žali, okončan je 1. marta 2013. god. Dakle, period od četiri godine, osam meseci i petnaest dana pada na razmatranje Sudu.
33. Sud ponavlja da radi utvrđivanja opravdanosti dužine trajanja predmeta, mora se uzeti u obzir stanje predmeta na dan 14. juna 2008. god. (vidi, među ostalim izvorima, predmet *Styranski protiv Poljske*, br. 28616/95, § 46, EKLJP 1998-VIII).
34. Sud dalje podseća da se razumnost trajanja postupka treba oceniti u svetlu okolnosti predmeta i pozivanjem na kriterijume utvrđene njegovom praksom, posebno složenost slučaja, ponašanje podnosioca zahteva i nadležnih organa i šta je važnost predmeta za podnosioca zahteva u ovom sporu (vidi, među mnogim drugim izvorima, *Frydlander protiv Francuske* [GC], br. 30979/96 stav 43, ESLJP 2000-VII).

35. Sud primećuje da je u periodu koji treba uzeti u obzir, doneta jedna odluka o predmetu Extradragusha, odnosno odluka Opštinskog suda u Prištini dana 6. aprila 2012. god., i nakon što je postala konačna, zajedno sa spisima predmeta je dostavljena Opštinskom sudu u Prištini – ogranak u Podujevu 1. marta 2013. god., kao nadležni sud u teritorijalnom pogledu, odnosno istog dana kada je zahtev podnet Ustavnom sudu.
36. Sud već na početku primećuje da je izgleda bilo odugovlačenja prilikom odlučivanja o pitanju teritorijalne nadležnosti od strane Opštinskog suda u Prištini.
37. Sud ponavlja da član 6. stav 1. nameće državama ugovornicama dužnost da organizuju svoje sudske sisteme na takav način da njihovi sudovi mogu ispuniti svaki njihov zahtev, uključujući i obavezu da razmatraju predmete u opravdanom roku (Frydlender protiv Francuske, op. cit., stav 45).
38. Što se tiče ponašanja Extradragusha, Sud se poziva na sudsku praksu u predmetu Vasić (vidi rešenje o neprihvatljivosti od 13. jula 2012. god.) koji se odnosi na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava na sledeći način *"Međutim, čak i ako je nacionalni sud sam kriv zbog kašnjenja u postupku, podnosilac zahteva treba da ih ospori, kako da bi dokazao da on neće biti odgovoran za nepotrebna kašnjenja."*
39. Sud primećuje da, dok podnosilac zahteva tvrdi da je osporio kašnjenja u vezi sa periodom od 2008-2012. godine, on nije pokazao Sudu da je iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju na osnovu primenljivog zakona u skladu sa članom 113.7. Ustava.
40. Sud takođe primećuje da je čitav spor teritorijalne nadležnosti pokrenut od strane podnosioca zahteva i na kraju je rešen 6. aprila 2012. god.
41. Imajući u vidu sve okolnosti slučaja, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepio povredu njegovih prava na pravično suđenje zbog nerazumnog trajanja parničnog postupka pred Opštinskim sudom u Prištini.
42. Iz toga proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. 1. (c) Poslovnika o radu, koje predviđa *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*
43. Stoga, Sud nalazi da zahtev nije podnet Sudu na zakonit način u skladu sa članom 113.1. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (2) (d) Poslovnika i kao takav je neprihvatljiv kao *očigledno neosnovan* jer podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, shodno članu 113. (1) Ustava, članu 48. Zakona i pravilu 36. (2) (d) Poslovnika o radu, jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20, stavom 4. Zakona;
- IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

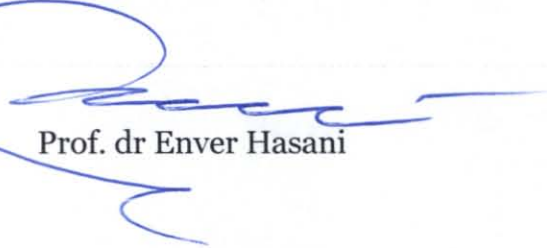
Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani